

Det siger FOAs medlemmer om det fysiske arbejdsmiljø

Medlemmerne er blevet spurgt om forskellige aspekter omkring deres arbejdsmiljø i to undersøgelser i 2012. Dette notat beskriver medlemmernes svar på spørgsmålene omkring deres fysiske arbejdsmiljø.

De to undersøgelser er gennemført via FOAs elektroniske medlemspanel i perioderne 30. marts-11. april 2012 og 1. juni-12. juni 2012. Henholdsvis 1.596 og 1.704 medlemmer svarede på spørgeskemaerne. Derved er svarprocenten for de to undersøgelser på henholdsvis 65 og 62, hvilket er på linje med svarprocenten i lignende undersøgelser.

Der indgår i dette notat udelukkende statistiske sikre sammenhænge. Derved vil der ikke indgå figurer, hvor sammenhængen eventuelt kan forklares med en tilfældighed.

Undersøgelsens hovedresultater er:

- 2 ud af 3 medlemmer har mange tunge løft/forflytninger i forbindelse med deres arbejde.
- Halvdelen af FOAs medlemmer arbejder i bøjede og forvredne arbejdsstillinger. I Kost- og Servicesektoren samt Pædagogisk Sektor er det 6 ud af 10.
- Der er en sammenhæng mellem, om medlemmerne har fået mere travlt i løbet af det seneste år og flere aspekter af deres fysiske arbejdsmiljø. De medlemmer, der har fået mere travlt i løbet af det seneste år, har ligeledes et dårligere fysisk arbejdsmiljø.
- Halvdelen af FOAs medlemmer arbejder i gentagne og ensidige bevægelser. Dette gælder især medlemmer, der arbejder i Kost- og Servicesektoren. Her arbejder tre ud af fire i gentagne og ensidige bevægelser.
- 8 ud af 10 af FOAs medlemmer står meget op/går meget i forbindelse med deres arbejde. I Kost- og Servicesektoren er det 9 ud af 10 medlemmer.
- 4 ud af 10 medlemmer oplever, at der nogle gange er så meget støj, at de er nødt til at hæve stemmen for at tale med andre. Dette oplever 6 ud af 10 i den pædagogiske sektor.
- Der er en sammenhæng mellem at opleve støj og at have fået mere travlt. I Pædagogisk Sektor oplever 7 ud af 10 medlemmer at arbejde i støj, hvis de har fået mere travlt i løbet af det seneste år.

- Hvert tredje FOA-medlem har skiftende arbejdstider. Der er ingen væsentlige forskelle på de fire sektorer.
- 1 ud af 10 medlemmer har lange vagter og 1 ud af 10 har natarbejde.
- 56 procent af medlemmerne har fået mere travlt i løbet af det seneste år.

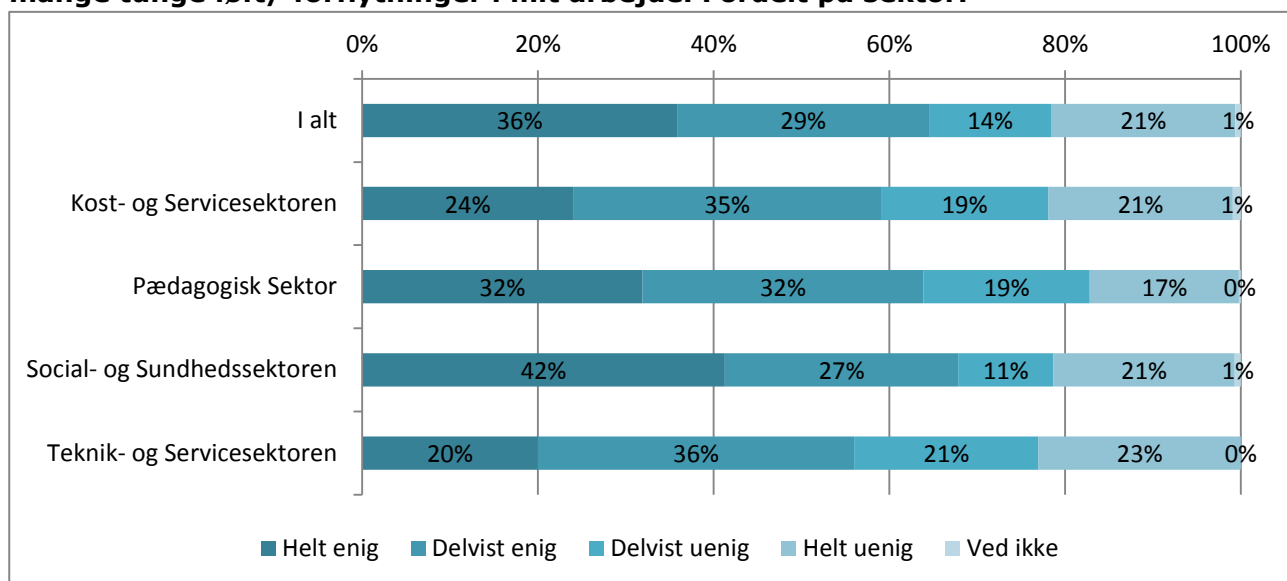
Tunge løft

36 procent af medlemmerne er helt enige i, at der er mange tunge løft/forflytninger i deres arbejde. Hertil kommer, at 29 procent af medlemmerne er delvist enige. Derved er det i alt 65 procent af medlemmerne, der svarer, at de har mange tunge løft/mange forflytninger i deres arbejde.

Sammenlignet med medlemmernes svar i 2010 (52 procent) og 2007 (58 procent), er der sket en stigning i 2012. Spørgsmålet er dog blevet stillet anderledes i 2007 og 2010. Her blev der samtidig med tunge løft spurgt ind til, om arbejdet var fysisk hårdt. Efter at "fysisk hårdt" er taget ud af spørgsmålet, svarer flere medlemmer nu, at de har mange tunge løft. Derved bliver der i 2012 ikke afdækket, om de mange tunge løft gør arbejdet fysisk hårdt. Stigningen i de tunge løft er derved ikke ensbetydende med, at medlemmerne har et hårdt fysisk arbejdsmiljø. Der bliver i spørgsmålet ikke afdækket, om medlemmerne får hjælp til de tunge løft fra velfærdsteknologier.

Spørgsmålet om tunge løft er blevet opdelt på, hvilken sektor medlemmerne arbejder i. Denne opdeling kan ses i figur 1.

Figur 1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Der er mange tunge løft/ forflytninger i mit arbejde. Fordelt på sektor.

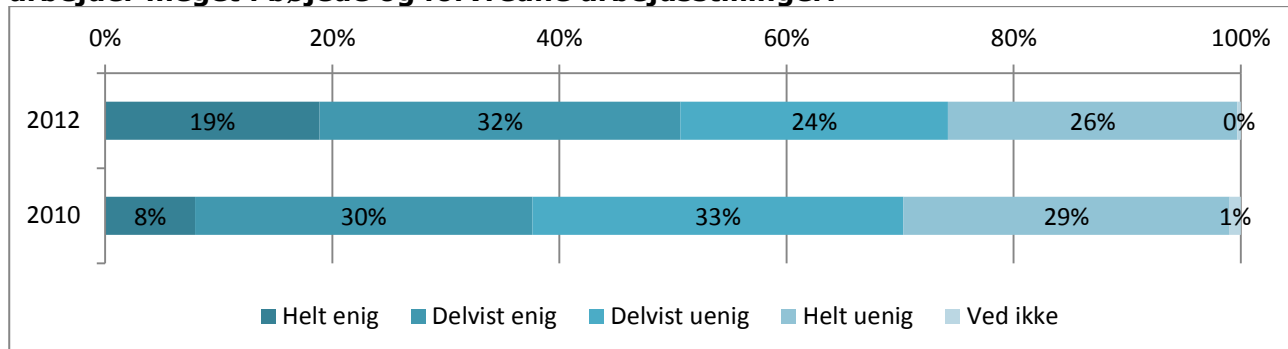

Der er flest medlemmer inden for Social- og Sundhedssektoren, der har mange tunge løft/mange forflytninger (69 procent). Herefter kommer medlemmer i Pædagogisk Sektor (64 procent), Kost- og Servicesektoren (59 procent) og Teknik- og Servicesektoren (56 procent).

Bøjede og forvredne arbejdsstillinger

Figur 2 viser medlemmernes svar på, om de arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger. 19 procent af medlemmerne er helt enige i, at de arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger, mens 32 procent er delvist enige. Derved er det i 2012 i alt 51 procent af de adspurgte medlemmer, der arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger.

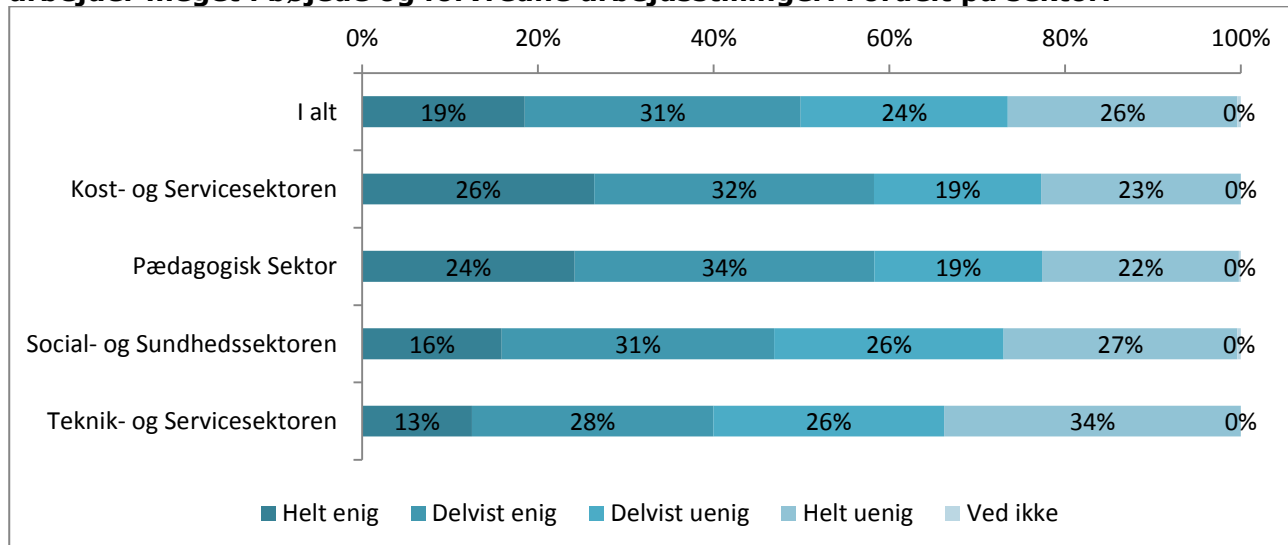
Figur 2. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Jeg arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger.

I arbejdsmiljøundersøgelsen fra 2010 svarede 38 procent af medlemmerne, at de arbejdede meget i bøjede eller forvredne arbejdsstillinger. Der har derved været en statistisk sikker stigning fra 2010 til 2012 i andelen af medlemmer, som svarer, at de arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger.

For at undersøge, hvorvidt det er bestemte grupper af FOAs medlemmer, der arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger, er medlemmerne blevet opdelt på den sektor, som de arbejder indenfor. Denne opdeling kan ses i figur 3.

Figur 3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Jeg arbejder meget i bøjede og forvredne arbejdsstillinger. Fordelt på sektor.

Figur 3 viser, at flest medlemmer i Kost- og Servicesektoren samt Pædagogisk Sektor arbejder i bøjede og forvredne arbejdsstillinger. I begge sektorer er det i alt 58 procent af medlemmerne, der arbejder i bøjede og forvredne arbejdsstillinger. I Social- og Sundhedssektoren er det 47 procent af medlemmerne, mens det er 39 procent i Teknik- og Servicesektoren.

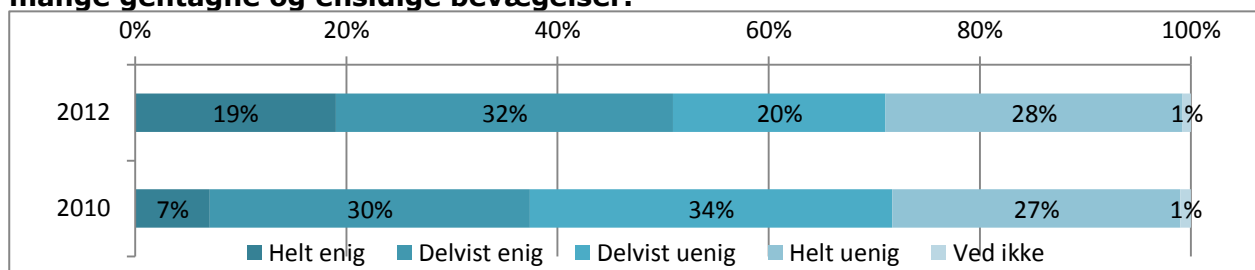
Der er fundet en sammenhæng mellem, om medlemmerne arbejder i bøjede og forvredne arbejdsstillinger og om de har fået mere travlt i løbet af det seneste år. 57 procent af de medlemmer, der har fået mere travlt i løbet af det seneste år arbejder i bøjede og forvredne arbejdsstillinger. Det samme gør sig gældende for 46 procent af de medlemmer, der ikke har

fået mere travlt i løbet af det seneste år. Der er derved en større andel af de medlemmer, der har fået mere travlt i løbet af det seneste år, der arbejder i bøjede og forvredne arbejdsstillinger (figur ikke vist).

Gentagne og ensidige bevægelser

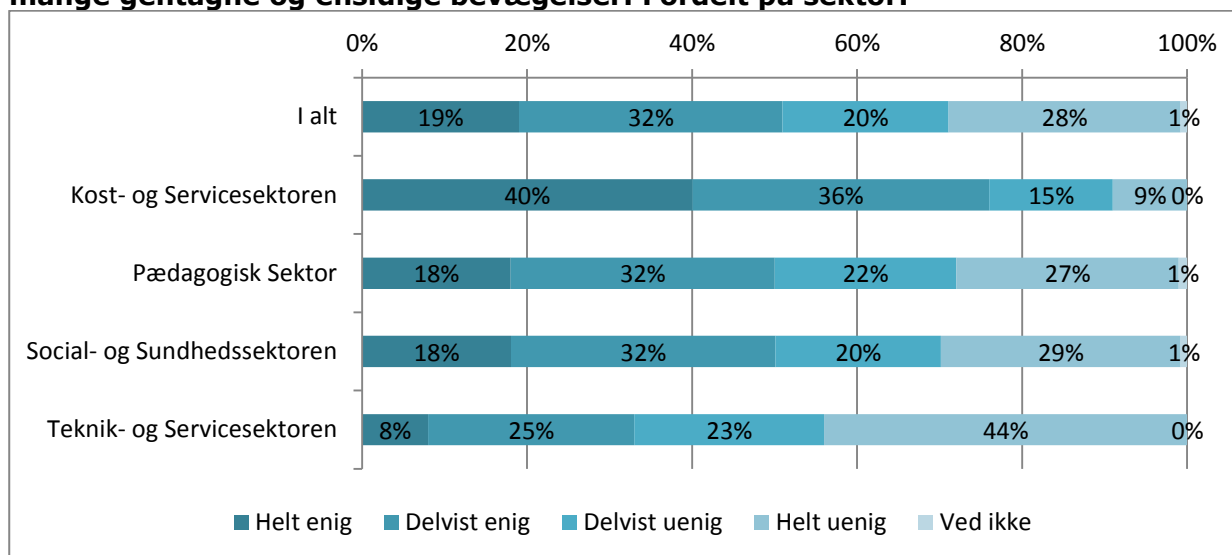
Figur 4 viser medlemmernes svar på, hvor enige eller uenige de er i, at de har mange gentagne og ensidige bevægelser i deres arbejde. Figuren viser både medlemmernes svar i 2012 og i 2010.

Figur 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Jeg har mange gentagne og ensidige bevægelser.

19 procent af medlemmerne er helt enige i, at de har mange gentagne og ensidige bevægelser i deres arbejde, mens 32 procent er delvist enige. Derved er det i alt 51 procent af medlemmerne, der har mange gentagne og ensidige bevægelser. I 2010 var denne andel 37 procent. Der har derved været en statistisk sikker stigning i andelen af medlemmer, der svarer, at de har mange gentagne og ensidige bevægelser i deres arbejde.

Figur 5. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Jeg har mange gentagne og ensidige bevægelser. Fordelt på sektor.

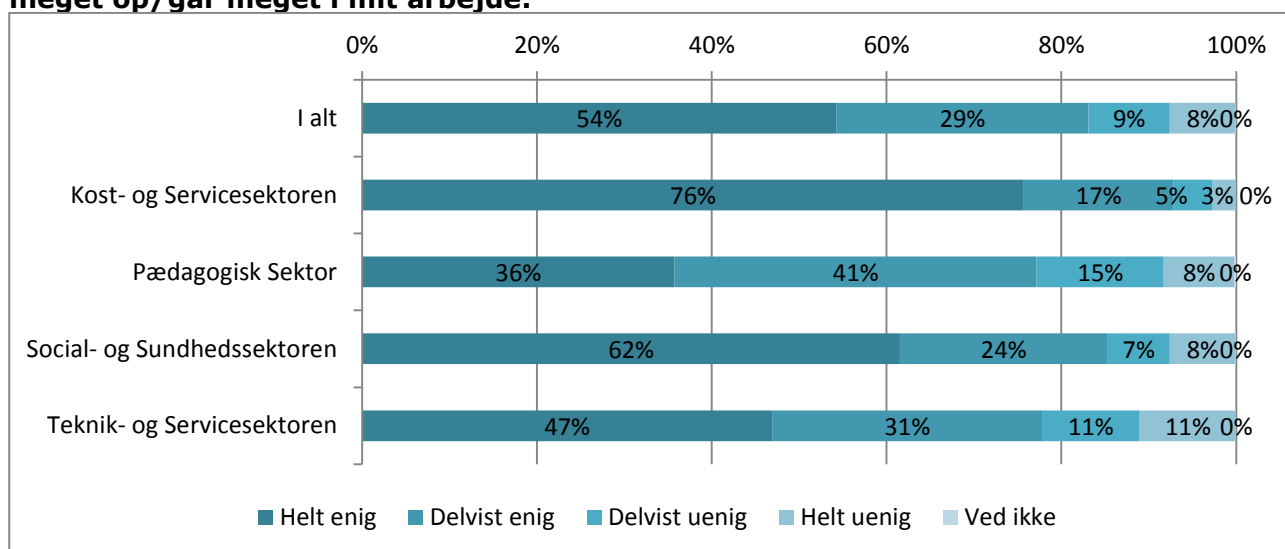
Flest medlemmer i Kost- og Servicesektoren oplever, at arbejde meget i gentagne og ensidige bevægelser (76 procent). Det samme gør sig gældende for omkring halvdelen af medlemmerne i Pædagogisk Sektor samt Social- og Sundhedssektoren, mens det er hver tredje i Teknik- og Servicesektoren.

Der er, lige som med de bøjede og forvredne arbejdsstillinger, fundet en sammenhæng mellem gentagne og ensidige bevægelser, og om medlemmerne har fået mere travlt i løbet af det seneste år. 54 procent af de medlemmer, der har fået mere travlt i løbet af det seneste år, har mange gentagne og ensidige bevægelser i deres arbejde. Blandt medlemmerne, der ikke har fået mere travlt, er andelen 46 procent. Der er derved en større andel af medlemmer, der arbejder i gentagne og ensidige bevægelser, hvis de i løbet af det seneste år har fået mere travlt.

Står meget op/går meget

Medlemmerne er i 2012 blevet spurgt om, om de står meget op/går meget i forbindelse med deres arbejde. Dette er ikke et spørgsmål der har været med i de tidligere undersøgelser. Derfor er der i dette notat kun en sektoropdelt figur.

Figur 6. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Jeg står meget op/går meget i mit arbejde.

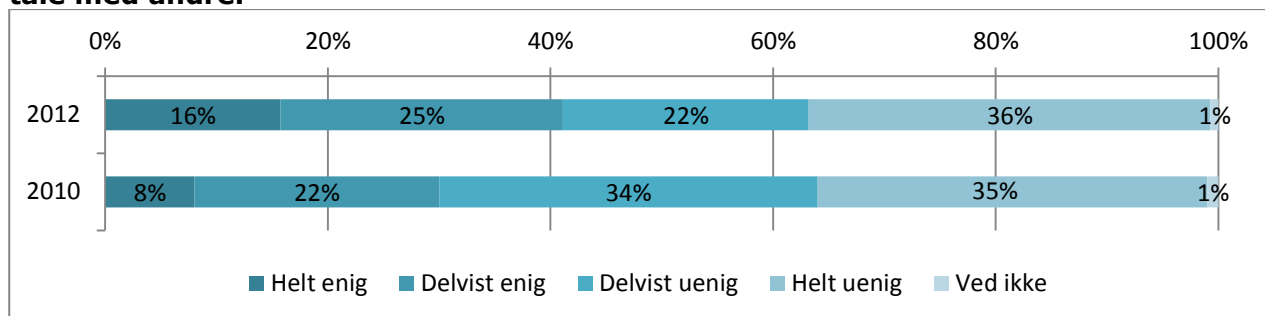
I alt er 54 procent af medlemmerne helt enige i, at de står meget op/går meget i forbindelse med deres arbejde, mens 29 procent er delvist enige. Derved er det i alt 83 procent af medlemmerne, der står meget op/går meget i forbindelse med deres arbejde. Hvis spørgsmålet bliver delt op på de forskellige sektorer, er der stor forskel på, hvilke medlemmer der står meget op/går meget i arbejdet.

Flest medlemmer i Kost- og Servicesektoren står meget op/går meget i deres arbejde (93 procent). Social- og Sundhedssektoren følger efter med 86 procent, Teknik- og Servicesektoren med 78 procent og Pædagogisk Sektor med 77 procent.

Støj

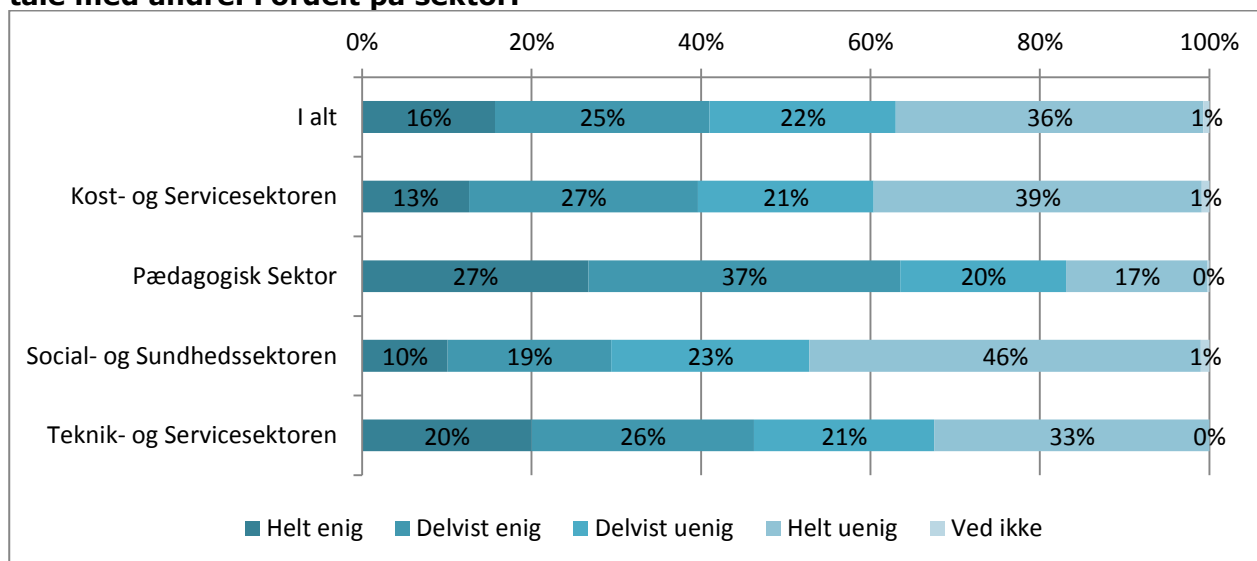
4 ud af 10 af FOAs medlemmer oplever, at der er så meget støj på deres arbejde, at man må hæve stemmen for at tale med andre. I 2010 var det 30 procent af medlemmerne, der oplevede støj på arbejdet. Der har derved været en statistisk sikker stigning fra 2010-2012.

Figur 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Der er nogle gange så meget støj på mit arbejde, at man må hæve stemmen, hvis man skal tale med andre.

Figur 8 viser, at støjen er værst i den pædagogiske sektor. Her oplever 64 procent, at der er meget støj. 46 procent af medlemmerne i Teknik- og Servicesektoren har meget støj på arbejdet, mens det samme gør sig gældende for 40 procent i Kost- og Servicesektoren samt 29 procent af medlemmerne i Social- og Sundhedssektoren.

Figur 8. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Der er nogle gange så meget støj på mit arbejde, at man må hæve stemmen, hvis man skal tale med andre. Fordelt på sektor.

Der er fundet en sammenhæng mellem at arbejde i støj, og om medlemmerne har fået mere travlt i løbet af det seneste år. 44 procent af de medlemmer, der i løbet af det seneste år har fået mere travlt, arbejder nogle gange i meget støj. Blandt de medlemmer, der ikke har fået mere travlt, er det 37 procent. Der er derved en større andel af medlemmer, der nogle gange arbejder i meget støj, hvis de i løbet af det seneste år har fået mere travlt.

Da støj især er et problem i Pædagogisk Sektor, er der blevet undersøgt for sammenhæng mellem at arbejde i støj, og at have fået mere travlt, specifikt i den pædagogiske sektor. Her er sammenhængen endnu stærkere. 72 procent af medlemmerne i Pædagogisk sektor, der har fået mere travlt i løbet af det seneste år, arbejder i støj. Blandt medlemmer, der ikke har fået mere travlt, arbejder 56 procent i støj.

Skiftende arbejdstider

I alt er 32 procent af medlemmerne helt eller delvist enige i, at deres arbejde er kendetegnet ved skiftende arbejdstider. Derved har der ikke været en udvikling siden 2010, hvor andelen var 30 procent. Figuren er derfor ikke vist i dette notat.

Der er ikke fundet nogen sammenhæng mellem, hvilken sektor medlemmerne arbejder i, og deres arbejdstider. Alle fire sektorer ligger mellem 30-34 procent.

Lange vagter

Der er ganske få af FOAs medlemmer, der har lange vagter på deres arbejde. I alt har 9 procent af medlemmerne angivet, at de er helt eller delvist enige i, at de har nogle lange vagter på 12 timer eller mere. I 2010 var det 6 procent af medlemmerne. Forskellen på tre procentpoint er ikke stor nok til, at vi kan udelukke, at der blot er tale om en tilfældighed. Der er ligeledes ingen sammenhæng med, hvilken sektor medlemmerne arbejder i.

Natarbejde

Medlemmerne er blevet bedt om at angive, hvor ofte de har natarbejde. Spørgsmålet lød: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dit arbejdsmiljø? –Jeg har overvejende natarbejde".

I alt har 1 ud af 10 medlemmer natarbejde. 4 procent af medlemmerne angiver, at de har natarbejde "Næsten hele tiden" og "Ca. ¼ af tiden", mens 1 procent af medlemmerne har natarbejde henholdsvis "Ca. ¾ af tiden" og "Ca. ½ af tiden" (figur ikke vist).

Det er overvejende medlemmer, der arbejder inden for Social- og Sundhedssektoren, der har natarbejde. Her er den samlede andel 13 procent, hvoraf 6 procent af medlemmerne har natarbejde næsten hele tiden.

Mere travlt

Medlemmerne er i undersøgelsen blevet spurgt om, om de har fået mere travlt i løbet af det seneste år. I alt har 56 procent af medlemmerne fået mere travlt i løbet af det seneste år.

Der er forskel på, hvilke medlemmer der har fået mere travlt, og det er især i Kost- og Servicesektoren (66 procent) og Social- og Sundhedssektoren (59 procent). I Pædagogisk Sektor og Teknik- og Servicesektoren har halvdelen af FOAs medlemmer fået mere travlt i løbet af det seneste år.

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen er gennemført via FOAs elektroniske medlemspanel af to omgange. Nogle af spørgsmålene er stillet i april 2012 og de resterende spørgsmål i juni 2012. Der er i begge undersøgelser udsendt en påmindelse i indsamlingsperioden. Der indgik andre spørgsmål i begge undersøgelser.

Deltagerne i panelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside og tilfældigt udvalgte medlemmer, som er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets medlemsskare. Medlemspanelet er dog ikke fuldt repræsentativt. Der er bl.a. en overvægt af medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren og en undervægt af unge medlemmer. Analysen i dette notat er udført på data, der er vægtet for sektortilhørsforhold og alderskategori.

Henholdsvis 1.596 og 1.704 erhvervsaktive medlemmer har svaret på det udsendte spørgeskema. Det giver svarprocenter på henholdsvis 65 og 62. Svarprocenten ligger på linje med flere andre undersøgelser via medlemspanelet.

Data i denne undersøgelse er sammensat af spørgsmål fra begge undersøgelser. I alt har 1252 medlemmer svaret på begge undersøgelser. Figurer hvor der indgår spørgsmål fra begge undersøgelser vil derfor indeholde 1.252 besvarelser, mens spørgsmål fra henholdsvis marts og juni vil indeholde 1.596 og 1.704 besvarelser.